

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 30 października 2025 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Polityka azylowa – Protokół (nr 22) w sprawie stanowiska Danii załączonego do traktatu UE i traktatu FUE – Umowa pomiędzy Wspólnotą Europejską i Królestwem Danii w sprawie kryteriów i mechanizmów określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl wniesionego przez obywatela państwa trzeciego – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Artykuł 18 ust. 1 lit. d) – Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego – Obowiązki związane z wtórnym przejściem obywatela państwa trzeciego, którego wniosek został odrzucony i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim – Pojęcie „wniosku [o udzielenie ochrony międzynarodowej]” – Szczególny status Królestwa Danii – Pojęcie „odrzucenia” – Decyzja o odmowie przedłużenia lub odnowienia ważności zezwolenia na pobyt czasowy – Wyłączenie

W sprawie C-790/23 [Qassioun]ⁱ

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Korkein hallinto-oikeus (najwyższy sąd administracyjny, Finlandia) postanowieniem z dnia 18 grudnia 2023 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 grudnia 2023 r., w postępowaniu:

X

przeciwko

Maahanmuuttovirasto,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: M.L. Arastey Sahún, prezeska izby, J. Passer (sprawozdawca), E. Regan, D. Gratsias i B. Smulders, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

sekretarz: G. Chiapponi, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 29 stycznia 2025 r.,

* Język postępowania: fiński.

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu X – V. Matilainen, asianajaja,
- w imieniu le Maahanmuuttovirasto – I. Haahtela oraz M. Montin, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu fińskiego – H. Leppo, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu duńskiego – D. Elkan, M. Jespersen oraz C.A. Maertens, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller, R. Kanitz oraz N. Scheffel, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niderlandzkiego – M.K. Bulterman oraz J.M. Hoogveld, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – A. Azéma, A. Katsimerou, T. Simonen oraz I. Söderlund, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu szwajcarskiego – L. Lanzrein oraz V. Michel, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2025 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy X, obywatelką syryjską, a Maahanmuuttovirasto (urzędem imigracyjnym, Finlandia) (zwanym dalej „urzędem imigracyjnym”) w przedmiocie decyzji tego organu krajowego o odrzuceniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez X, przewidującej jednocześnie przekazanie owej obywatelki syryjskiej do Danii i zakazującej jej wjazdu do Finlandii.

Ramy prawne

Prawo Unii

Protokół w sprawie stanowiska Danii

- 3 Artykuł 1 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do traktatu UE i traktatu FUE (zwanego dalej „protokołem w sprawie stanowiska Danii”) głosi:

„Dania nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę [Unii Europejskiej] środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł V [traktatu FUE]. [...]

[...]”.

- 4 Artykuł 2 tego protokołu stanowi:

„Dania nie jest związana żadnymi z postanowień części trzeciej tytuł V [traktatu FUE] ani żadnym środkiem przyjętym zgodnie z tym tytułem, żadnym postanowieniem jakiegokolwiek umowy międzynarodowej zawartej przez Unię [Europejską] zgodnie z tym tytułem, ani żadną decyzją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowiącą wykładnię któregośkolwiek z takich postanowień lub środków, ani żadnym środkiem zmienionym lub możliwym do zmiany zgodnie z tym tytułem, ani nie mają one do niej zastosowania; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na kompetencje, prawa i obowiązki Danii; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na dorobek prawny Wspólnoty lub Unii ani nie stanowią części prawa Unii, gdy mają zastosowanie do Danii. [...]”.

Umowa między Unią i Danią

- 5 Artykuł 1 Umowy między Wspólnotą Europejską i Królestwem Danii w sprawie kryteriów i mechanizmów określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w Danii lub innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, i systemu „Eurodac” do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania konwencji dublińskiej (Dz.U. 2006, L 66, s. 38, zwana dalej „umową między Unią i Danią”), która została zatwierdzona w imieniu Unii decyzją Rady 2006/188/WE z dnia 21 lutego 2006 r. (Dz.U. 2006, L 66, s. 37), przewiduje.

„1. Celem niniejszej umowy jest zastosowanie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie kryteriów i mechanizmów określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego [w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. 2003, L 50, s. 1)], rozporządzenia Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. dotyczącego ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania konwencji dublińskiej [(Dz.U. 2000, L 316, s. 1, zwanego dalej »rozporządzeniem Eurodac«)] oraz środków wykonawczych do tych rozporządzeń w stosunkach pomiędzy Wspólnotą i Danią, zgodnie z art. 2 ust. 1 i art. 2 ust. 2.

2. Celem stron umowy jest doprowadzenie do jednolitego zastosowania i wykładni przepisów rozporządzeń oraz środków wykonawczych do tych rozporządzeń we wszystkich państwach członkowskich.

[...]”.

6 Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej umowy:

„Przepisy [rozporządzenia nr 343/2003], które jest załączone do niniejszej umowy i stanowi jej część, łącznie ze środkami wykonawczymi [...], obowiązuje, zgodnie z prawem międzynarodowym, w stosunkach pomiędzy Wspólnotą a Danią”.

7 Artykuł 3 wspomnianej umowy, zatytułowany „Zmiany do [rozporządzenia nr 343/2003] i do »rozporządzenia Eurodac«, przewiduje:

„1. Dania nie uczestniczy w przyjmowaniu zmian do [rozporządzenia nr 343/2003] i »rozporządzenia Eurodac«, jakiekolwiek tego typu zmiany nie będą wiążące, ani stosowane w Danii.

2. Ilekroć przyjęte zostaną zmiany do rozporządzeń, Dania powiadomi Komisję o tym, czy decyduje się wprowadzić te zmiany. Powiadomienie należy złożyć w chwili przyjęcia zmian lub w ciągu 30 dni od chwili ich przyjęcia.

[...]”.

8 Zgodnie z tym ostatnim przepisem Dania powiadomiła Komisję o swojej decyzji w sprawie zastosowania rozporządzenia nr 604/2013.

Rozporządzenie nr 604/2013

9 Artykuł 2 rozporządzenia nr 604/2013 stanowi:

„Na użytek niniejszego rozporządzenia:

[...]

b) »wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej« oznacza wniosek o udzielenie międzynarodowej ochrony zdefiniowany w art. 2 lit. h) dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9)];

[...]

l) »dokument pobytu« oznacza każde zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium, włącznie z dokumentami potwierdzającymi zezwolenie na pozostanie na jego terytorium na podstawie ustaleń dotyczących ochrony czasowej lub tak długo, jak długo istnieją okoliczności uniemożliwiające wykonanie decyzji o wydaleniu, z wyjątkiem wiz i zezwoleń na pobyt wydanych w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt;

[...]”.

- 10 Artykuł 3 tego rozporządzenia, zatytułowany „Rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej”, przewiduje:

„1. Państwa członkowskie rozpatrują każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który składa wniosek na terytorium jednego z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne.

2. W przypadku gdy nie można wyznaczyć odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie kryteriów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwsze państwo członkowskie, w którym wniosek ten został złożony.

[...]”.

- 11 Rozdział III wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego”, obejmuje art. 7–15. Artykuł 12 tego rozporządzenia, zatytułowany „Wydanie dokumentów pobytu lub wiz”, stanowi:

„1. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu, państwo członkowskie, które wydało ten dokument, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnej wizy, państwo członkowskie, które wydało tę wizę, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej [...].

[...]

4. W przypadku gdy wnioskodawca posiada wyłącznie jeden lub większą liczbę dokumentów pobytu, które wygasły mniej niż dwa lata wcześniej, lub jedną lub większą liczbę wiz, które wygasły mniej niż sześć miesięcy wcześniej oraz które faktycznie umożliwiły mu wjazd na terytorium państwa członkowskiego, ust. 1, 2 i 3 stosuje się do czasu opuszczenia przez wnioskodawcę terytorium państw członkowskich.

W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu jednego lub większej ilości dokumentów pobytu, które wygasły więcej niż dwa lata wcześniej lub jednej lub większej ilości wiz, które wygasły więcej niż sześć miesięcy wcześniej i które faktycznie umożliwiły mu wjazd na terytorium państwa członkowskiego i wnioskodawca nie opuścił terytorium państw członkowskich, państwo członkowskie, w którym wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony, jest odpowiedzialne za jego rozpatrzenie.

[...]”.

- 12 Zgodnie z art. 18 rozporządzenia nr 604/2013, zatytułowanym „Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego”:

„1. Odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zobowiązane do:

[...]

d) wtórnego przejścia [...] obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego wniosek został odrzucony, i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu.

[...]”.

- 13 Artykuł 48 rozporządzenia nr 604/2013 przewiduje, że rozporządzenie nr 343/2003 traci moc, a odesłania do tego rozporządzenia należy odczytywać jako odesłania do rozporządzenia nr 604/2013.

Dyrektywa 2011/95

- 14 Artykuł 2 lit. h) dyrektywy 2011/95 definiuje wyrażenie „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” jako „wniosek do państwa członkowskiego o ochronę złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego można uznać za osobę ubiegającą się o status uchodźcy lub status osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, a który nie występuje wyraźnie o inny rodzaj ochrony pozostający poza zakresem stosowania [tej] dyrektywy i mogący stanowić przedmiot osobnego wniosku”.

- 15 Artykuł 19 tej dyrektywy, zatytułowany „Cofnięcie, pozbawienie lub odmowa przedłużenia ważności statusu osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej”, przewiduje:

„1. W odniesieniu do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej [...] państwa członkowskie cofają status osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, pozbawiają tego statusu lub odmawiają przedłużenia ważności tego statusu nadanego przez organ rządowy, administracyjny, sądowy lub quasi-sądowy obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi, jeśli przestał on kwalifikować się do otrzymywania ochrony uzupełniającej [...].

[...]

4. Bez uszczerbku dla [...] obowiązku obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, by ujawnić wszystkie istotne fakty i dostarczyć wszystkie istotne dokumenty znajdujące się w jego posiadaniu, państwo członkowskie, które nadało status osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej, musi wykazać w każdym indywidualnym przypadku, że dana osoba przestała kwalifikować się lub nie kwalifikuje się do otrzymywania ochrony uzupełniającej [...]”.

Dyrektywa 2013/32/UE

- 16 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. 2013, L 180, s. 60) stanowi w art. 11, zatytułowanym „Wymogi dotyczące podejmowania decyzji przez organ rozstrzygający”:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzje w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej były wydawane na piśmie.

2. Państwa członkowskie zapewniają również, aby w przypadku odrzucenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony międzynarodowej decyzja zawierała pisemne uzasadnienie faktyczne i prawne oraz informację o trybie odwołania się od decyzji odmownej.

Państwa członkowskie nie muszą podawać pisemnej informacji na temat trybu odwołania od decyzji odmownej w treści decyzji w przypadku, gdy wnioskodawca otrzymał taką informację na wcześniejszym etapie na piśmie lub poprzez dostępne mu media elektroniczne.

[...]”.

Prawo fińskie

- 17 Zgodnie z § 103 ust. 2 Ulkomaalaislaki (301/2004) [ustawy o cudzoziemcach (301/2004)] z dnia 30 kwietnia 2004 r. wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, z którym wystąpiono w Finlandii, może zostać odrzucony jako niedopuszczalny, jeżeli osoba, która złożyła ten wniosek, może zostać przekazana do innego państwa członkowskiego, które zgodnie z rozporządzeniem nr 604/2013 jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wspomnianego wniosku.

Prawo duńskie

- 18 Paragraf 7 Udlændingeloven (ustawy o cudzoziemcach), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwanej dalej „ustawą o cudzoziemcach”), stanowi:

„[...]

2. Cudzoziemcowi udziela się zezwolenia na pobyt czasowy na wniosek, jeżeli w wypadku powrotu do kraju pochodzenia grożą mu kara śmierci, tortury lub niehumanitarne lub poniżające traktowanie bądź karanie. [...]

3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, kiedy niebezpieczeństwo kary śmierci lub tortur czy też niehumanitarnego lub poniżającego traktowania bądź karania wynika ze szczególnie poważnej sytuacji w kraju pochodzenia, naznaczonej arbitralną przemocą i atakami na ludność cywilną, udziela się na wniosek zezwolenia na pobyt czasowy. [...]

[...]”.

19 Paragraf 11 ust. 2 tej ustawy stanowi:

„[...] O tymczasowym przedłużeniu zezwoleń na pobyt, o których mowa w § 7 [...], organ ds. cudzoziemców decyduje z urzędu, jeżeli powody, dla których zezwolenia te zostały pierwotnie przyznane, nadal istnieją. [...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

20 Skarżąca w postępowaniu głównym jest obywatelką syryjską.

21 W dniu 1 lipca 2016 r. złożyła ona w Królestwie Danii wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

22 W dniu 29 sierpnia 2016 r. właściwy organ duński wydał jej zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie § 7 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach. Owo zezwolenie na pobyt, które stało się skuteczne w dniu jego wydania, było początkowo ważne przez rok. Było ono następnie kilkakrotnie przedłużane na ten sam okres z inicjatywy tego samego organu. W dniu 17 listopada 2020 r. ów organ postanowił jednak, również z własnej inicjatywy, nie odnawiać ważności owego zezwolenia na pobyt czasowy na podstawie § 11 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach.

23 W dniu 27 lipca 2021 r. skarżąca w postępowaniu głównym złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Finlandii.

24 W dniu 29 lipca 2021 r. urząd imigracyjny, który jest fińskim organem właściwym do rozpatrzenia tego wniosku, wystąpił do właściwego organu duńskiego z wnioskiem o wtórne przejęcie skarżącej w postępowaniu głównym przez Królestwo Danii na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013.

25 W dniu 5 sierpnia 2021 r. Królestwo Danii uwzględniło ten wniosek.

26 W dniu 12 listopada 2021 r. urząd imigracyjny, uznawszy, że Królestwo Danii jest państwem członkowskim odpowiedzialnym za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, który skarżąca w postępowaniu głównym złożyła do owego organu, wydał decyzję o odrzuceniu tego wniosku jako niedopuszczalnego, przewidującą jednocześnie przekazanie zainteresowanej do Danii i nakładającą na nią zakaz wjazdu do Finlandii na okres dwóch lat.

27 Skarżąca w postępowaniu głównym wniosła skargę na tę decyzję do Helsingin hallinto-oikeus (sądu administracyjnego w Helsinkach, Finlandia), który ją oddalił.

28 Następnie złożyła ona wniosek o dopuszczenie jej środka zaskarżenia do Korkein hallinto-oikeus (najwyższego sądu administracyjnego, Finlandia), który jest sądem odsyłającym.

29 Aby móc orzec w przedmiocie tego wniosku, sąd ten uważa w istocie, że konieczne jest ustalenie, czy art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013 ma zastosowanie w sytuacji takiej jak ta, w której znajduje się skarżąca w postępowaniu głównym, i czy w tym celu wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez nią w Królestwie Danii można uznać za „wniosek [który] został odrzucony” w rozumieniu tego przepisu.

- 30 W tym względzie sąd odsyłający wskazuje w pierwszej kolejności, że ów wniosek był początkowo przedmiotem szeregu częściowo korzystnych decyzji, jako że duński urząd imigracyjny udzielił skarżącej w postępowaniu głównym zezwolenia na pobyt czasowy, które następnie kilkakrotnie przedłużano. Sąd ten dodaje, że dopiero później, i z inicjatywy tego organu, wydano decyzję o odmowie przedłużenia ważności tego zezwolenia na pobyt czasowy. W świetle tych okoliczności ów sąd zastanawia się, czy można uznać, że wspomniany wniosek został „odrzucony” w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013.
- 31 W drugiej kolejności sąd odsyłający przypomina, że Królestwu Danii przysługuje, na mocy protokołu w sprawie stanowiska Danii, szczególny status w odniesieniu do wspólnego europejskiego systemu azylowego. Na mocy umowy między Unią a Danią to państwo członkowskie zobowiązało się bowiem do stosowania rozporządzenia nr 604/2013. Jednakże wspomniane państwo członkowskie nie zobowiązało się do stosowania aktów prawa wtórnego Unii, do których odsyła to rozporządzenie. W szczególności nie stosuje ono dyrektywy 2011/95, do której odsyła przede wszystkim art. 2 lit. b) wspomnianego rozporządzenia. W konsekwencji jedynymi formami ochrony międzynarodowej, o których przyznanie można by skutecznie wystąpić do właściwego organu duńskiego i uzyskać je, są te, które zostały przewidziane w prawie krajowym, z wyłączeniem tych, do których odnosi się wspomniana dyrektywa, przy czym należy zauważyć że zasadniczo w niniejszej sprawie skarżącej w postępowaniu głównym przyznano nie ochronę mającą zastosowanie do uchodźców, lecz ochronę uzupełniającą przewidzianą w ustawie o cudzoziemcach. W świetle tego szczególnego statusu należy ustalić, czy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego do tego organu można uznać za „wniosek [o udzielenie ochrony międzynarodowej]” w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013.
- 32 W tych okolicznościach Korkein hallinto-oikeus (najwyższy sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:
- „Czy wykładni art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia [nr 604/2013] należy dokonywać w ten sposób, że odrzucenie wniosku w rozumieniu tego przepisu obejmuje sytuację, w której nie przedłużono uprzednio wydanego danej osobie w Danii zezwolenia na pobyt czasowy, opartego na względach ochrony, jeżeli organ wydał decyzję o odmowie jego przedłużenia nie na wniosek tej osoby, lecz z urzędu?”.

W przedmiocie wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo

- 33 Pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 1 lipca 2025 r. rząd duński wniósł o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo na podstawie art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem. Na poparcie swojego wniosku podniósł on zasadniczo, że rozumowanie leżące u podstaw opinii przedstawionej przez rzecznika generalnego nie uwzględniało należycie całości ram prawnych, w które wpisuje się udział Królestwa Danii w rozporządzeniu nr 604/2013.
- 34 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz regulamin postępowania przed Trybunałem nie dają stronom w postępowaniu głównym i zainteresowanym możliwości przedkładania uwag w odpowiedzi na opinię przedstawioną przez rzecznika generalnego. Po drugie, na podstawie art. 252 akapit drugi TFUE rzecznik generalny przedstawia publicznie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnioną opinię w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wymagają jego zaangażowania. Trybunał nie jest związany ani

tą opinią, ani uzasadnieniem, w oparciu o które rzecznik generalny dochodzi do zawartych w opinii wniosków. W konsekwencji okoliczność, że jedna z zainteresowanych stron nie zgadza się z opinią rzecznika generalnego, bez względu na to, jakie kwestie rzecznik generalny porusza w swojej opinii, nie może sama w sobie stanowić uzasadnienia dla otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo [wyrok z dnia 4 października 2024 r., Bezirkshauptmannschaft Landeck (Próba uzyskania wglądu do danych osobowych przechowywanych w telefonie komórkowym), C-548/21, EU:C:2024:830, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo].

- 35 Prawdą jest, że zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania Trybunał może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona w postępowaniu głównym lub zainteresowana strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału.
- 36 W niniejszej sprawie Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, uważa jednak, że dysponuje wszystkimi informacjami niezbędnymi do wydania orzeczenia i że przedstawiony przez rząd duński wniosek o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo nie wskazuje na żadną nową okoliczność faktyczną mogącą mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału.
- 37 W tych okolicznościach nie ma potrzeby zarządzenia otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 38 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że odmowę przedłużenia lub odnowienia ważności uprzednio wydanego obywatelowi państwa trzeciego dokumentu pobytu można utożsamiać z odrzuceniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez tego obywatela w rozumieniu tego przepisu.
- 39 Na wstępie należy podkreślić, że sąd odsyłający zwraca się do Trybunału o dokonanie wykładni art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013 w szczególnym kontekście prawnym.
- 40 Przedmiotem sporu w postępowaniu głównym jest bowiem ustalenie, czy Królestwo Danii jest zobowiązane do wtórnego przejścia obywatelki państwa trzeciego, która po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w tym państwie członkowskim i uzyskaniu ochrony uzupełniającej przewidzianej w prawie krajowym tego państwa złożyła nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Finlandii.
- 41 Tymczasem, jak już zauważył Trybunał, jeśli chodzi o tytuł V części trzeciej traktatu FUE, który obejmuje między innymi polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji, Królestwo Danii posiada na mocy art. 1 i 2 protokołu w sprawie stanowiska Danii szczególny status, który odróżnia je od innych państw członkowskich [wyrok z dnia 22 września 2022 r., Bundesrepublik Deutschland (Wniosek o udzielenie azylu oddalony przez Danię), C-497/21, EU:C:2022:721, pkt 35].

- 42 W ramach tego szczególnego statusu art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 umowy między Unią a Danią przewidują, że przepisy rozporządzenia nr 343/2003 są również stosowane przez Królestwo Danii. W następstwie przyjęcia rozporządzenia nr 604/2013, które uchyliło rozporządzenie nr 343/2003, Królestwo Danii powiadomiło na podstawie art. 3 ust. 2 tej umowy o swojej decyzji o stosowaniu również rozporządzenia nr 604/2013.
- 43 Artykuł 18 ust. 1 lit. d) tego ostatniego rozporządzenia przewiduje, że państwo członkowskie jest zobowiązane do wtórnego przejścia obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego wniosek został odrzucony i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu. W konsekwencji w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, w której obywatel państwa trzeciego złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Królestwie Danii, inne państwo członkowskie, w którym obywatel ten złożył nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, może zwrócić się do Królestwa Danii o wtórne przejście wspomnianego obywatela, jeżeli spełnione są przesłanki przewidziane w tym przepisie.
- 44 Natomiast zgodnie z protokołem w sprawie stanowiska Danii dyrektywa 2011/95 nie ma zastosowania do Królestwa Danii [zob. podobnie wyrok z dnia 22 września 2022 r., Bundesrepublik Deutschland (Wniosek o udzielenie azylu oddalony przez Danię), C-497/21, EU:C:2022:721, pkt 43].
- 45 I tak, w szczególności do tego państwa członkowskiego nie ma zastosowania zawarta w art. 2 lit. b) rozporządzenia nr 604/2013 definicja pojęcia „wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” w zakresie, w jakim definicja ta odsyła sama w sobie do art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95, zgodnie z którym pojęcie to obejmuje wniosek o udzielenie ochrony złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca i który może być rozumiany jako zmierzający do uzyskania statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej”..
- 46 W konsekwencji na pytanie przedstawione przez sąd odsyłający dotyczące przewidzianego w art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013 wymogu, zgodnie z którym wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego, takiego jak skarżąca w postępowaniu głównym, powinien zostać odrzucony, należy udzielić odpowiedzi w świetle tego specyficznego kontekstu prawnego, wynikającego ze szczególnego statusu przysługującego Królestwu Danii.
- 47 W tym względzie w pierwszej kolejności należy przypomnieć, że w odniesieniu do Królestwa Danii wnioskiem, który powinien zostać odrzucony, może być jedynie złożony do właściwych organów tego państwa członkowskiego wniosek o skorzystanie z jednej z form ochrony międzynarodowej przewidzianych w jego prawie krajowym, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 47 opinii.
- 48 Skoro bowiem dyrektywa 2011/95 nie ma zastosowania do wspomnianego państwa członkowskiego, jak wynika z pkt 44 niniejszego wyroku, wnioski, które są składane do właściwych organów tego państwa, nie mogą skutecznie zmierzać do uzyskania jednej z form ochrony międzynarodowej przewidzianych w tej dyrektywie [wyroki: z dnia 22 września 2022 r., Bundesrepublik Deutschland (Wniosek o udzielenie azylu oddalony przez Danię), C-497/21, EU:C:2022:721, pkt 43; a także z dnia 19 grudnia 2024 r., Khan Yunis i Baabda, C-123/23 i C-202/23, EU:C:2024:1042, pkt 60].

- 49 W tym względzie wdrożenie art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013, w przypadku gdy chodzi o ustalenie, czy na Królestwie Danii ciąży obowiązek wtórnego przejścia, różni się zatem od wdrożenia tego przepisu w odniesieniu do każdego innego państwa członkowskiego, które wymaga istnienia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rozumieniu art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95.
- 50 Niemniej jednak, ponieważ Unia i Królestwo Danii zawarły umowę międzynarodową mającą na celu umożliwienie temu państwu członkowskiemu udziału we wdrażaniu rozporządzenia nr 604/2013, wnioski złożone w tym państwie członkowskim w celu uzyskania jednej z form ochrony międzynarodowej przewidzianych w prawie krajowym tego państwa należy traktować, do celów art. 18 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia, jak wnioski, które można złożyć w każdym innym państwie członkowskim w celu uzyskania jednej z form ochrony międzynarodowej przewidzianych w dyrektywie 2011/95. Takie zrównanie jest bowiem konieczne dla zapewnienia skuteczności (effet utile) tej umowy międzynarodowej, która odzwierciedla wspólną wolę Unii i Królestwa Danii, aby umożliwić temu państwu członkowskiemu udział we wdrażaniu rozporządzenia nr 604/2013.
- 51 W drugiej kolejności wniosek, do którego odnosi się art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013, powinien zostać odrzucony przez właściwy organ.
- 52 Ponieważ termin „odrzucony” zawarty w tym przepisie nie zawiera żadnego wyraźnego odesłania do prawa krajowego państw członkowskich, należy uznać, że pojęcie „odrzuconia” w rozumieniu tego przepisu stanowi autonomiczne pojęcie prawa Unii, które zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału powinno być przedmiotem jednolitej wykładni [zob. podobnie wyrok z dnia 7 września 2022 r., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Charakter prawa pobytu na podstawie art. 20 TFUE), C-624/20, EU:C:2022:639, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo], której należy dokonać z uwzględnieniem nie tylko samego tego terminu, lecz również kontekstu, w jaki wpisuje się art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013, oraz celu regulacji, której część ów przepis stanowi.
- 53 Co się tyczy przede wszystkim terminu „odrzuconie”, należy zauważyć, że zgodnie z jego potocznym znaczeniem termin ten odnosi się do czynności polegającej na odmowie pozytywnego ustosunkowania się do danego wniosku. Wspomniany termin nie może zatem odsyłać do czynności polegającej na wyrażeniu zgody na pozytywne ustosunkowanie się do takiego wniosku, niezależnie od tego, czy owo wyrażenie zgody i owo pozytywne ustosunkowanie się mają charakter tymczasowy czy też ostateczny.
- 54 W związku z tym, na płaszczyźnie ściśle językowej, pojęcia „odrzuconia” zawartego w art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013 nie można interpretować w ten sposób, że obejmuje ono odmowę przedłużenia lub odnowienia ważności dokumentu pobytu uprzednio wydanego obywatelowi państwa trzeciego, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Przeciwnie, istnienie tego rodzaju odmowy przedłużenia lub odnowienia ważności oznacza nieuchronnie, że do owego wniosku ustosunkowano się pozytywnie na wcześniejszym etapie, nawet jeśli owo pozytywne ustosunkowanie się miało charakter tymczasowy.
- 55 W tym kontekście sąd odsyłający uważa w istocie, że do celów sporu w postępowaniu głównym decyzję, na mocy której właściwy organ duński wydaje zezwolenie na pobyt czasowy obywatelowi państwa trzeciego, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Królestwie Danii na podstawie § 7 ust. 2 i 3 ustawy o cudzoziemcach, należy zrównać w świetle treści tej ustawy z decyzją przyznającą temu obywatelowi tymczasowo ochronę uzupełniającą. Natomiast

w uwagach na piśmie przedstawionych Trybunałowi rząd duński wyjaśnia, że istnieje związek między tymi dwoma rodzajami decyzji. W szczególności podkreśla on, że zezwolenie na pobyt czasowy, które zostało wydane skarżącej w postępowaniu głównym, urzeczywistnia przyznanie ochrony uzupełniającej odpowiadającej w prawie krajowym ochronie uzupełniającej przewidzianej w dyrektywie 2011/95.

- 56 Następnie z kontekstualnego punktu widzenia należy stwierdzić, że zarówno analiza samego rozporządzenia nr 604/2013, jak i analiza innych aktów prawa wtórnego Unii, zgodnie z którymi rozporządzenie to należy interpretować w zakresie, w jakim ich odpowiednie przepisy mogą być stosowane łącznie, potwierdzają wykładnię literalną, o której mowa w pkt 54 niniejszego wyroku.
- 57 Co się tyczy, po pierwsze, rozporządzenia nr 604/2013, należy w szczególności zauważyć, że art. 2 lit. l) tego rozporządzenia definiuje pojęcie „dokumentu pobytu” do celów wspomnianego rozporządzenia jako każde zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium, z wyjątkiem wiz i zezwoleń na pobyt wydanych w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt.
- 58 Definicja ta potwierdza zatem, że wydanie obywatelowi państwa trzeciego dokumentu pobytu stanowi wyraz udzielonego temu obywatelowi zezwolenia na pozostanie na terytorium danego państwa członkowskiego ze względu na udzielenie mu ochrony międzynarodowej. Z tego punktu widzenia nie ma znaczenia, że owo udzielenie ochrony międzynarodowej i owo wydanie dokumentu pobytu są przedmiotem – w zależności od mającego zastosowanie prawa krajowego – odrębnych i następujących po sobie aktów prawnych, aktów prawnych odrębnych, lecz współistniejących, czy też nawet jednego aktu prawnego, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, co wynika z wyjaśnień rządu duńskiego, o których mowa w pkt 55 niniejszego wyroku. Jako takie, rzucone wydanie dokumentu pobytu oznacza, że do wniosku owego obywatela o udzielenie ochrony międzynarodowej ustosunkowano się pozytywnie, w związku z czym wydania tego nie można utożsamiać, nawet jeśli ma ono charakter tymczasowy, z formą „odrzućcenia” tego wniosku w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. d) wspomnianego rozporządzenia.
- 59 Ponadto, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 43 opinii, wykładnia przedstawiona w pkt 54 i 58 niniejszego wyroku znajduje potwierdzenie w fakcie, że sytuacja obywatela państwa trzeciego, który – podobnie jak skarżąca w postępowaniu głównym – z jednej strony posiada zezwolenie na pobyt, którego ważność wygasła, a z drugiej strony nie opuścił terytorium państw członkowskich, jest wyraźnie wymieniona w art. 12 ust. 4 rozporządzenia nr 604/2013, a zatem w przepisie innym niż art. 18 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia. Ów art. 12 ust. 4 szczegółowo reguluje zasady ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego w takiej sytuacji. W tym względzie z tego ostatniego przepisu wynika, że takie ustalenie zależy od czasu, jaki upłynął od dnia, w którym dokument pobytu wydany danemu obywatelowi wygasł, czego zweryfikowanie należy wyłącznie do sądu odsyłającego.
- 60 Po drugie, należy przypomnieć, że – jak wynika jasno z art. 1 ust. 2 umowy między Unią a Danią – przestrzeganie wymogu jednolitej wykładni i jednolitego stosowania rozporządzenia nr 604/2013 należy zapewnić również w sytuacjach dotyczących Królestwa Danii.

- 61 Wymóg ten oznacza, że rozporządzenie nr 604/2013 należy interpretować z uwzględnieniem przepisów dyrektywy 2011/95 i dyrektywy 2013/32, w zakresie, w jakim uwzględnienie to ogranicza się do wyjaśnienia zakresu pojęcia „odrzućenia” zawartego w art. 18 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia.
- 62 Tymczasem te dwie dyrektywy wyraźnie odróżniają sytuację, w której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostaje „odrzucony” przez właściwy organ państwa członkowskiego, od sytuacji, w których organ ten wydaje decyzję o wygaśnięciu, cofnięciu lub odmowie odnowienia ochrony międzynarodowej, która została udzielona obywatelowi państwa trzeciego. Co się tyczy w szczególności ochrony uzupełniającej przewidzianej w dyrektywie 2011/95, art. 19 tej dyrektywy precyzuje w szczególności w ust. 1 i 4 warunki, na jakich status nadany w ramach tej ochrony może zostać cofnięty, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego, któremu nadano ten status, przestaje z niego korzystać. Analogiczna regulacja jest przewidziana w innych przepisach tej dyrektywy w odniesieniu do statusu uchodźcy.
- 63 Decyzje podejmowane w tym zakresie, które zakładają, że do wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez danego obywatela państwa trzeciego wcześniej ustosunkowano się pozytywnie, różnią się ponadto, zarówno pod względem materialnym, jak i proceduralnym, od decyzji, na mocy których taki wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest odrzucany, zwanych również „decyzjami odmownymi”, o których z kolei mowa jest w art. 11 ust. 2 dyrektywy 2013/32.
- 64 Tym samym badanie kontekstu, w jaki wpisuje się art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013, potwierdza, że pojęcia „odrzućenia”, do którego odnosi się ten przepis, nie można interpretować w ten sposób, iż obejmuje ono odmowę przedłużenia lub odnowienia ważności dokumentu pobytu uprzednio wydanego obywatelowi państwa trzeciego, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 65 Wreszcie, analiza językowa i kontekstowa pojęcia „odrzućenia” zawartego w art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013, przedstawiona w pkt 53–64 niniejszego wyroku, odpowiada celowi tego rozporządzenia, jakim jest, jak wynika z art. 3 ust. 1 i 2 rzeczonego rozporządzenia, poddanie rozpatrzenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej jednemu i temu samemu państwu członkowskiemu, wyznaczonemu jako odpowiedzialne na podstawie jednolitych kryteriów określonych w rozdziale III wspomnianego rozporządzenia. Cel ten został zresztą przypomniany w umowie między Unią a Danią, jak wynika z pkt 60 niniejszego wyroku.
- 66 W świetle całości powyższych rozważań na zadane pytanie trzeba odpowiedzieć, iż art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że odmowy przedłużenia lub odnowienia ważności dokumentu pobytu uprzednio wydanego obywatelowi państwa trzeciego nie można utożsamiać z odrzuceniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez tego obywatela w rozumieniu tego przepisu.

W przedmiocie kosztów

- 67 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca

należy interpretować w ten sposób, że:

odmowy przedłużenia lub odnowienia ważności dokumentu pobytu uprzednio wydanego obywatelowi państwa trzeciego nie można utożsamiać z odrzuceniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez tego obywatela w rozumieniu tego przepisu.

Podpisy